

KOMISJONI SOOVITUS,**6. detsember 2012,****agressiivse maksuplaneerimise kohta**

(2012/772/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Maksuplaneerimist peetakse kogu maailmas traditsiooniliselt õiguspäraseks tegevuseks. Aja jooksul on maksuplaneerimise struktuurid muutunud aga üha keerukamaks. Need arenevad piiriülesest ja tegelikult nihutatud maksutatava kasumi soodsama maksukorraga riikidesse. Sellise tegutsemise põhিতunnuseks on, et maksukohustust vähendatakse rangelt õiguspärase võtetega, mis on vastuolus seaduse eesmärgiga.
- (2) Agressiivse maksuplaneerimise korral kasutatakse maksukohustuse vähendamiseks ära maksusüsteemi nüansse või ebakõlasid kahe või enama maksusüsteemi vahel. Agressiivne maksuplaneerimine võib esineda paljudes vormides. Selle tagajärgede hulka kuuluvad topeltmahaarvamine (sama kahjum arvatakse maha nii tuluallikariigis kui ka residentsusriigis) ja topeltmaksuvabastus (st tulu, mida ei maksustata tuluallikariigis, on vabastatud residentsusriigis).
- (3) Hoolimata suurtest jõupingutustest on liikmesriikidel raske kaitsta oma riigi maksubaasi agressiivsest maksuplaneerimisest tuleneva kahanemise eest. Seda valdkonda käsitlevad riiklikud sätted ei ole sageli piisavalt tõhusad, mis on peamiselt tingitud paljude maksuplaneerimise struktuuride piiriülesest olemusest ning kapitali ja isikute üha suuremast liikuvusest.
- (4) Siseturu paremaks toimimiseks on vaja liikmesriike julgustada järgima ühesugust üldist lähenemisviisi agressiivsele maksuplaneerimisele, mis aitaks vähendada olemasolevaid moonutusi
- (5) Selleks tuleb leida lahendused juhtudele, kus maksu maksja saab rahalist kasu, korraldades oma maksuasjad nii, et tulu ei maksustata üheski asjaomases maksujurisdiktsioonis (topeltmaksuvabastus). Selliste olukordade

püsimine võib viia kunstlike kapitalivoogudeni ja maksu maksjate liikumiseni siseturul ja seega kahjustada selle nõuetekohast toimimist, samuti kahandada liikmesriikide maksubaasi.

- (6) 2012. aastal viis komisjon läbi avaliku konsultatsiooni topeltmaksuvabastuse kohta siseturul. Kuna kõigile konsultatsioonis käsitletud probleemidele puudub üks ühine lahendus, on esimese sammuna sobilik tegeleda teemaga, mis on seotud teatava sageli kasutatud maksuplaneerimisstruktuuriga, mille korral kasutatakse ära kahe või enama maksusüsteemi ebakõlasid ja mis sageli viib topeltmaksuvabastuseni.
- (7) Riigid võtavad oma topeltmaksustamise konventsioonides sageli kohustuse mitte maksustada teatavat tulu. Seda kehtestades ei pruugita arvesse võtta, kas seda tulu maksustab konventsiooni teine osaline, ja seega, kas on olemas topeltmaksuvabastuse oht. Selline oht võib esineda ka siis, kui liikmesriigid ühepoolselt vabastavad teatava välismaise tulu, sõltumata sellest, kas sellelt tuleb maksu maksta tuluallikariigis. Käesolevas soovitusel on oluline käsitleda mõlemat olukorda.
- (8) Kuna maksuplaneerimise struktuurid muutuvad üha keerulisemaks ja riikide seadusandjatel ei ole sageli piisavalt aega reageerimiseks, osutuvad spetsiaalsed kuritarvituste vältimise meetmed sageli ebapiisavaks, et pidada edukalt sammu uute agressiivse maksuplaneerimise struktuuridega. Sellised struktuurid võivad kahjustada riikide maksutulu ja siseturu toimimist. Seepärast on asjakohane soovitada liikmesriikidel vastu võtta ühtsed üldised kuritarvituste vältimise nõuded, millega peaks samuti välditama paljude erinevate nõuete keerukust. Seejuures on kuritarvituste vältimise nõuete puhul vaja võtta arvesse liidu õigusaktidega kehtestatud piiranguid.
- (9) Selleks et säilitada kehtivate liidu õigusaktide autooomsus asjaomases valdkonnas, ei kohaldata käesolevat soovitusel nõukogu direktiivi 2009/133/EÜ,⁽¹⁾ nõukogu direktiivi 2011/96/EL⁽²⁾ ja nõukogu direktiivi 2003/49/EÜ⁽³⁾ reguleerimisalas. Komisjon kaalub praegu kõnealuste direktiivide läbivaatamist, et rakendada käesoleva soovitusel aluspõhimõtteid,

⁽¹⁾ ELT L 310, 25.11.2009, lk 34.

⁽²⁾ ELT L 345, 29.12.2011, lk 8.

⁽³⁾ ELT L 157, 26.6.2003, lk 49.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Reguleerimisese ja -ala

Käesolevas soovituses käsitletakse agressiivset maksuplaneerimist otsemaksustamise valdkonnas.

Seda ei kohaldata liidu nende õigusaktide reguleerimisalas, mille toimimist see võiks kahjustada.

2. Mõisted

Käesolevas soovituses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „maks” – tulumaks, äriühingu tulumaks ja vajaduse korral kapitalikasvu maks, samuti mis tahes nimetatud maksuga sarnane kinnipeetav maks;
- b) „tulu” – mis tahes tulu, mis kõnealust mõistet kasutava liikmesriigi õiguses nii on määratletud, ning vajaduse korral kapitalikasvuna määratletud tulu.

3. Topeltmaksustamise vältimise eeskirjade kohaldamise piiramine

3.1. Kui liikmesriigid, kes on osalised topeltmaksustamist käsitlevates kahepoolsetes konventsioonides, mille nad on sõlminud omavahel või kolmandate riikidega, on võtnud kohustuse mitte maksustada teatavat tulu, peaksid liikmesriigid tagama, et kõnealust kohustust kohaldatakse üksnes juhul, kui kõnealust tulu maksustab konventsiooni teine osaline.

3.2. Punkti 3.1 kohaldamiseks julgustatakse liikmesriike lisama kahepoolsetesse topeltmaksustamist käsitlevatesse konventsioonidesse järgmise tingimuse:

„Kui käesoleva konventsiooniga nähakse ette, et teatavat tulu maksustatakse üksnes ühes konventsiooni osalisriigis või et seda võib maksustada ühes konventsiooni osalisriigis, vabastatakse teine konventsiooni osalisriik kõnealuse tulu maksustamisest üksnes juhul, kui seda maksustab esimene osalisriik”.

Mitmepoolsete konventsioonide puhul asendatakse viide „teine konventsiooni osalisriik” viitega „teised konventsiooni osalisriigid”.

3.3. Liikmesriike, kes topeltmaksustamise vältimiseks on kehtestanud ühepoolset siseriiklikud eeskirjad maksuvabastuse kohta seoses teises jurisdiktsioonis tekkinud tuluga, kus seda tulu ei maksustata, julgustatakse kõnealuse tulu maksustamist tagama.

3.4. Punktide 3.1, 3.2 ja 3.3 kohaldamisel käsitatakse tulu maksustatavana juhul, kui seda käsitatakse maksustatavana asjaomas jurisdiktsioonis, see ei ole maksust vabastatud ja selle puhul ei kehti täielik maksukrediit või nullmääraga maksustamine.

4. Üldised kuritarvituste vältimise nõuded

4.1. Selleks et võidelda agressiivse maksuplaneerimisega, mis ei kuulu spetsiaalsete sellise käitumise vältimise nõuete kohaldamisalasse, peaksid liikmesriigid võtma vastu üldised kuritarvituste vältimise nõuded, mis on kohandatud liidus tekkivate siseriiklike ja piiriüleste olukordadega ja olukordadega, mis hõlmavad kolmandaid riike.

4.2. Punkti 4.1 kohaldamiseks julgustatakse liikmesriike lisama siseriiklikku õigusesse järgmise sätte:

„Kunstlikku võtet või võtete kunstlikku seeriat, mis on loodud peamise eesmärgiga vältida maksustamist ja mis tingib maksueelise saamise, tuleks vältida. Riikide ametiasutused peaksid käsitlema kõnealuseid võtteid maksueesmärgil vastavalt nende majanduslikule sisule.”

4.3. Punkti 4.2 kohaldamisel käsitatakse võtena mis tahes tehingut, skeemi, meedet, operatsiooni, lepingut, toetust, kokkulepet, lubadust, ettevõtmist või üritust. Võte võib koosneda rohkem kui ühest sammust või osast.

4.4. Punkti 4.2 kohaldamisel on võte või nende seeria kunstlik, kui sellel puudub äriiline sisu. Otsustamisel, kas võte või nende seeria on kunstlik, kutsutakse riiklike ametiasutusi üles kaaluma, kas need hõlmavad ühte või mitut järgmistest olukordadest:

- a) võtte üksikute sammude juriidiline iseloom ei vasta kogu võtte juriidilisele sisule;
- b) võtte või võtete seeriat kasutatakse viisil, mida tavapärased ei kasutataks mõistliku äritava korral;
- c) võtte või võtete seeria hõlmab elemente, mis sisuliselt üksteist nullivad või tühistavad;
- d) tehtud tehingud on oma loomult ringlevad;
- e) võtte või nende seeria tulemuseks on märkimisväärne maksueelis, kuid see ei kajastu maksumaksja võetud äririskides või tema rahavoos;
- f) prognoositud maksueelne kasum on väheoluline võrreldes loodetud maksueelise summaga.

4.5. Punkti 4.2 kohaldamisel on võtte või nende seeria eesmärk maksustamise vältimine, nii et sõltumata maksumaksja subjektiivsest kavatsusest ei võeta võtete või nende seeriaga arvesse muidu kohalduva maksusätte sisu, tähendust ja eesmärki.

4.6. Punkti 4.2 kohaldamisel loetakse võtte eesmärk oluliseks, kui mis tahes muu eesmärk, mis kaasneb või võib kaasneda võttega või nende seeriaga, tundub kõiki asjaolusid arvesse võttes ebaoluline.

4.7. Riiklikke ametiasutusi kutsutakse üles selle hindamisel, kas võtte või nende seeria on viinud punktis 4.2 osutatud maksueeliseni, võrdlema maksumaksja maksu suurust kõnealust võtet või võtteid arvesse võttes summaga, mille sama maksumaksja võlgneks samadel tingimustel võtete puudumise korral. Selle taustal on kasulik kaaluda, kas esineb üks või mitu järgmistest olukordadest:

- a) summa ei sisaldu maksubaasis;
- b) maksumaksja saab mahaarvamist kasu;
- c) maksustamise seisukohast tekib kahju;

d) maksu kinni ei peeta;

e) teises riigis tekkiv maks tasaarvestatakse.

5. Järelmeetmed

Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni meetmetest, mis on võetud käesoleva soovituseta täitmiseks, samuti kõnealuste meetmete mis tahes muutustest.

Komisjon avaldab aruande käesoleva soovituseta kohaldamise kohta kolme aasta jooksul pärast selle vastuvõtmist.

6. Adressaadid

Käesolev soovitus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 6. detsember 2012

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Algirdas ŠEMETA